

Gemeenteraad van Hengelo
Postbus 18
7550AA Hengelo

Gemeente Hengelo

Postbus 18
7550 AA Hengelo

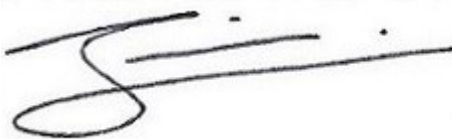
Onderwerp	Zaaknummer	Uw kenmerk	Datum
Memo betreffende kostenscenario's Programma Water en Riolering 2023-2027	3586214		9 mei 2023

Geachte heer/mevrouw,

Op 28 maart 2023 is tijdens een politieke markt het concept "Programma Water en Riolering 2023-2027" besproken (zaaknummer 3569567). Er is aan de hand van een presentatie van gedachten gewisseld over het water- en rioleringsbeleid en er is gesproken over de keuze voor een drietal kostenscenario's. Hierbij werd geconstateerd dat het verschil tussen de scenario's hoog en zeer hoog onvoldoende duidelijk was. Met name de verschillen in risico's die men loopt bij de verschillende scenario's verdient nadere uitleg en concretisering. Afgesproken is dat dit wordt uitgewerkt in een memo. Deze memo ligt nu voor.

We willen graag opnieuw met u van gedachten wisselen over de keuze die moet worden gemaakt ten aanzien van de drie voorliggende kostenscenario's. Wij verzoeken u om op 6 juni 2023 hierover een politieke markt te organiseren. Wij zijn uiteraard bereid om tijdens de politieke markt een korte inleiding te geven over de verschillende scenario's en deze daarna met u te bespreken. In overleg met de voorzitter van de politieke markt zullen we een vorm zoeken om deze bespreekbaar te maken. We hopen dat u tijdens de politieke markt informeel uitspraken kunt doen omtrent de keuze voor één van de kostenscenario's.

Met vriendelijke groet,
Burgemeester en wethouders van Hengelo,
de secretaris, de burgemeester,

De heer J. Eshuis

De heer S.W.J.G Schelberg

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

Bezoekadres
Burgemeester van der
Dussenplein 1

E-mailadres
gemeente@hengelo.nl
Telefoonnummer
14-074

Inleiding.

Op 28 maart 2023 is tijdens een politieke markt het concept "Programma Water en Riolering 2023-2027" besproken. Er is aan de hand van een presentatie van gedachten gewisseld over het water- en rioleringsbeleid en er is gesproken over de keuze voor een drietal kostenscenario's. Hierbij werd geconstateerd dat het verschil tussen de scenario's hoog en zeer hoog onvoldoende duidelijk was. Met name de verschillen in risico's die men loopt bij de verschillende scenario's verdient nadere uitleg en concretisering. Afgesproken is dat dit wordt uitgewerkt in een memo. Deze memo ligt nu voor.

Voordat dieper wordt ingegaan op de voornoemde kostenscenario's is het wellicht goed om even het risico-gestuurd rioolbeheer nader te verduidelijken.

In Hengelo ligt ruim 600 kilometer riolering. Dat is de afstand van Hengelo naar Parijs! De gemeente is verantwoordelijk voor een goed beheer en onderhoud van deze kostbare ondergrondse infrastructuur. Het in stand houden van de riolen moet tegen zo laag mogelijke kosten gebeuren. Concreet betekent dit dat riolen niet worden vervangen zolang uitstel verantwoord is of alternatieven doelmatiger zijn. Bij alternatieven kan gedacht worden aan deelreparaties of aan relining. Bij relining wordt er een kunststof kous in het bestaande beton riool gebracht. Deze kous geeft het riool de oorspronkelijke sterkte terug. Bijkomend voordeel is dat de verharding boven de rioolbuizen niet hoeft te worden opgebroken.

Het rioolvervangingsplan van het vorige Gemeentelijk Rioleringsplan 2018-2022 en het vervangingsplan zoals opgenomen in het Programma Water en Riolering 2023-2027, zijn gebaseerd op risico gestuurd beheer. Hierbij worden de onderhoudsinspanningen gestuurd op de gevolgen van schade. De gevolgen van een instortend riool onder een hoofdontsluitingsweg zijn bijvoorbeeld veel groter dan bij het instorten van een riool onder een groenvoorziening. Dergelijke aspecten zijn meegenomen in het, mede op risico's gebaseerde, rioolvervangingsplan. De keuze voor deelreparaties, relinen of vervangen blijft maatwerk. Rioolvervangning wordt bij voorkeur uitgevoerd in combinatie met herstraat- werkzaamheden, de aanleg van drainage en, indien noodzakelijk, met de herinrichting van de openbare ruimte (integraal werken).

De drie kostenscenario's verder uitgewerkt.

Tijdens de politieke markt van 28 maart 2023 hebben wij u drie kostenscenario's voorgelegd. Twee kostenscenario's zijn opgebouwd uit pakket van een tweetal hoofdmaatregelen. Dat zijn de reguliere vervangingsmaatregelen en de zogenaamde verbetermaatregelen.

De reguliere vervangingsmaatregelen komen voort uit het in 2022/2023 opgestelde risico gestuurde vervangingsplan.

De vervangingskosten bedragen € 1.500.000 per jaar in de planperiode 2023-2027.

De verbetermaatregelen zijn reeds benoemd in het GRP 2018-2022, maar zijn nog niet uitgevoerd, vanwege onvoldoende personele capaciteit, keuze van prioritering in relatie tot andere projecten maar ook vanwege de verkeersafwikkeling (we kunnen twee hoofdverkeersaders niet op hetzelfde moment langdurig afsluiten). De rioolvervangning in de Breemarsweg stond in het GRP 2018-2022 overigens gepland in de periode 2022-2026.

De verbetermaatregelen zijn:

- Oplossen wateroverlast Oldenzaalsestraat. Het deel van de Oldenzaalsestraat nabij de algemene begraafplaats is erg gevoelig voor wateroverlast bij hevige neerslag. Verdund rioolwater kan in de aangrenzende woningen lopen. Dat is niet alleen slecht voor de gezondheid van de bewoners maar veroorzaakt ook schade aan het interieur van de woningen. Verder zijn de rijbaan en de fietspaden van dit deel van de Oldenzaalsestraat bij deze weersomstandigheden moeilijk of helemaal niet meer berijdbaar, ook niet voor hulpdiensten.

- Rioolvervangingsplan Breemarsweg. De riolering in de Breemarsweg is aan vervanging toe. Dat blijkt uit het risico gestuurd rioolvervangingsplan. Bij rioolvervangingsplan wordt tevens het wegprofiel aangepast waarbij snelheid remmende voorzieningen kunnen worden gerealiseerd en waarbij meer groen kan worden aangelegd. Tevens kan het verhard oppervlak van rijbaan, trottoirs en parkeerplaatsen worden afgekoppeld van de gemengde riolering. Hiertoe wordt een blauwe ader aangelegd. Het hemelwater kan worden geloosd op de in de onmiddellijke omgeving liggende Omloopleiding. Bij afkoppeling wordt het gemengde rioolstelsel veel minder belast waardoor de kans op wateroverlast (verdund rioolwater in de woningen en verminderde passeerbaarheid voor hulpdiensten) aanzienlijk wordt verminderd. Met de voorbereiding van dit project wordt nog dit jaar begonnen.

- Rioolvervangingsplan Deldenerstraat West. Dit betreft de noodzakelijke rioolvervangingsplan van de Deldenerstraat tussen het kruispunt met de Geerdinksweg en de rotonde bij het Gezondheidspark. De kwaliteit van de riolering is slecht. Ook hier zijn mogelijkheden om het profiel van de weg aan te passen en kan hemelwater worden afgekoppeld van de gemengde riolering door middel van een blauwe ader. Hierdoor wordt de kans op wateroverlast (verdund rioolwater in de woningen en verminderde passeerbaarheid voor hulpdiensten) aanzienlijk verminderd.

- Rioolvervangingsplan Klein Driene. Een aantal jaren geleden heeft woningcorporatie Welbions een groot aantal woningen in de wijk Klein Driene gerenoveerd. Tevens is grootschalige nieuwbouw gerealiseerd. De openbare ruimte dient nu te worden verbeterd (herstraten, meer groen, verkeersmaatregelen, afkoppelen hemelwater). Ook de riolering is aan vervanging toe. Wanneer de wegen worden herstraat en verkeersmaatregelen worden uitgevoerd dan zal op dat moment uiteraard ook de riolering moeten worden vervangen. Verder zal bij temporisering van de maatregelen ook de kans op wateroverlast toenemen (verdund rioolwater in de woningen).

- Rioolvervangingsplan deel Weidedorp. In een aantal straten in Weidedorp dient de riolering te worden vervangen. De kwaliteit van de riolering is namelijk erg slecht. Ook zijn er bij ons meldingen bekend van rattenoverlast. Tevens kan hemelwater worden afgekoppeld waardoor de kans op wateroverlast (verdund rioolwater in de woningen) wordt verminderd. De uitvoering van de werkzaamheden kan aansluitend aan de reconstructie van de Bankastraat een aanvang nemen (2024). Dit is ook met aanwonenden gecommuniceerd.

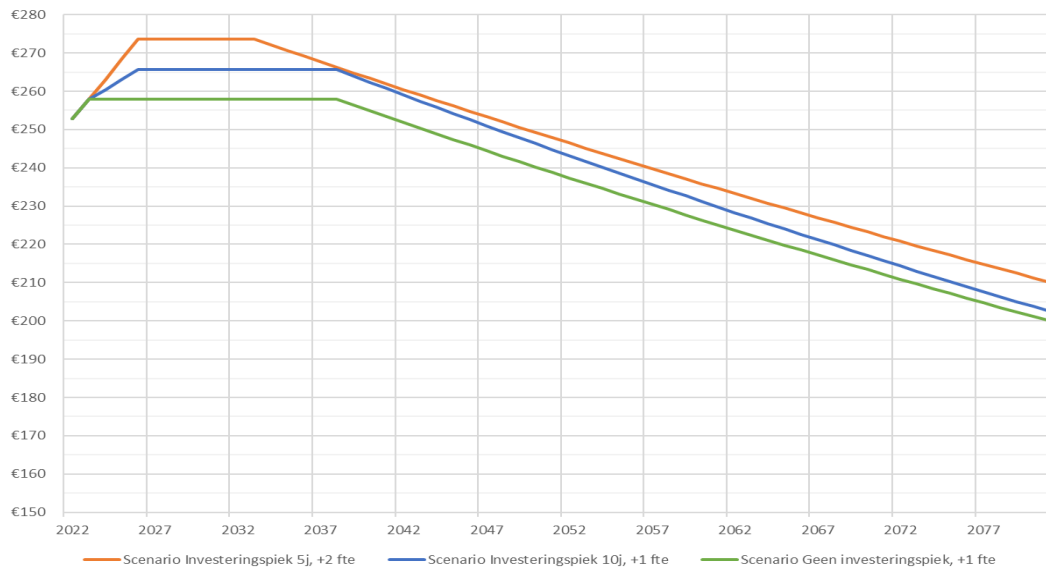
- Relinen transportriool. In Hengelo ligt een groot transportriool voor vuilwaterafvoer naar de rioolwaterzuiveringsinstallatie van het waterschap Vechtstromen. Dit is een zeer belangrijke transportader. Inspectie heeft uitgewezen dat het riool dringend moet worden voorzien van een kunststofcoating (relining). Een groot deel is de afgelopen jaren reeds gerelined maar een deel moet in de planperiode 2023-2027 nog worden verbeterd. Met de voorbereiding is reeds een aanvang gemaakt.

De totale kosten van de vorengenoemde verbetermaatregelen worden geraamd op € 10.760.000.

Zoals reeds gezegd zijn voor de reguliere vervangingsmaatregelen en verbetermaatregelen drie kostenscenario's uitgewerkt.

Dit zijn:

- Scenario 1:
 - Dit is de minimale vervangingsvariant. De vervangingsinvestering bedraagt € 1.500.000 per jaar conform het nieuwe rioolvervangingsplan.
 - De verbetermaatregelen dienen zeer sterk te worden getemporiseerd.
 - Risico dat projecten te laat worden gerealiseerd en dat er calamiteiten kunnen ontstaan.
 - Uitbreiding personele capaciteit is noodzakelijk.
 - Er is geen beleidsmatige tariefsverhoging noodzakelijk.
 - Het ambitieniveau is laag.
-
- Scenario 2
 - De rioolvervangingsprojecten conform het nieuwe vervangingsplan kunnen worden uitgevoerd. De vervangingsinvestering bedraagt € 1.500.000 per jaar.
 - De investeringspiek van de verbetermaatregelen wordt verdeeld over 10 jaar. Dat is € 1.076.000 per jaar.
 - Nadeel t.o.v. scenario 3 is dat het langer duurt voor projecten met een hoge prioriteit kunnen worden uitgevoerd.
 - Uitbreiding van de personele capaciteit is noodzakelijk.
 - Er is een beleidsmatige tariefsverhoging van 1% jaarlijks nodig gedurende 3 jaar. Na 15 jaar volgt een geleidelijke daling.
 - Het ambitieniveau is hoog.
-
- Scenario 3
 - De rioolvervangingsprojecten conform het nieuwe vervangingsplan kunnen worden uitgevoerd. De vervangingsinvestering bedraagt € 1.500.000 per jaar.
 - De investeringspiek van de verbetermaatregelen wordt verdeeld over 5 jaar. Dat is € 2.152.000 per jaar.
 - Er is extra uitbreiding van de personele capaciteit noodzakelijk (t.o.v. de scenario's 1 en 2).
 - Risico: op de arbeidsmarkt is extra personele capaciteit slechts beperkt beschikbaar. De vraag is of extra uitbreiding op korte termijn te realiseren is.
 - Er is een beleidsmatige tariefsverhoging van 2% jaarlijks nodig gedurende 3 jaar. Na 10 jaar volgt een geleidelijke daling.
 - Het ambitieniveau is zeer hoog.

Conclusie.

Bij de drie kostenscenario's is gekeken naar de rioolvervanging volgens de methodiek van risico gestuurd rioolbeheer. De keuze voor een scenario is met name afhankelijk van het door uw raad gewenste ambitieniveau. Hoe snel willen we de rioolprojecten uitvoeren en hoe snel willen we de kans op wateroverlast verminderen? In de door uw raad vastgestelde klimaatadaptatiestrategie is bepaald dat een bui met een herhalingsijd van 1/10 jaar bijvoorbeeld niet mag leiden tot water in de woning. Door de klimaatverandering neemt de frequentie van dit soort buien echter alleen maar toe. Dat betekent dat we sneller maatregelen tegen wateroverlast moeten nemen om deze overlast te beperken of tegen te gaan. Hoe langer we wachten, hoe meer kans op wateroverlast.

Het gewenste ambitieniveau (snelheid van handelen) moet worden afgezet tegen de noodzakelijke tariefverhoging en de extra noodzakelijke personele capaciteit.

Bij scenario drie (ambitie niveau zeer hoog) bestaat een reëel risico dat op de arbeidsmarkt extra personele capaciteit slechts beperkt beschikbaar is. Verder bestaat ook het risico dat extra interne uitbreiding op korte termijn moeilijk te realiseren is.

Bij scenario drie geldt dan ook een ambtelijke inspanningsverplichting om de genoemde projecten binnen de planperiode te realiseren. We stellen voor om de voortgang/evaluatie van alle PWR projecten periodiek aan uw raad terug te koppelen. Dat kan bijvoorbeeld middels een jaarlijkse rapportage waarin we de voortgang van de verschillende PWR projecten aan uw raad mededelen.

Het PWR 2023-2027 wordt zes weken ter inzage gelegd. De verwachting is dat het PWR voor de raadsvergadering van 11 oktober 2023 ter vaststelling aan uw raad kan worden aangeboden.

25 april 2023.

